

CARTOGRAFIEREA CONEXIUNILOR DINTRE CAPITALUL INTELECTUAL ȘI SUSTENABILITATEA FINANCIARĂ

MAPPING THE LINKS BETWEEN INTELLECTUAL CAPITAL AND FINANCIAL SUSTAINABILITY

Autori: Adina-Cosmina RACOLCIUC

adinaracolciuc6@gmail.com

Bianca-Mihaela SANDU

biasandu15@gmail.com

Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, România,

Conducător științific: Marius-Sorin CIUBOTARIU

Dr., conf. univ., Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, Romania

marius.ciubotariu@usm.ro

ORCID code: 0000-0002-8560-9223

Abstract. *In an economic environment marked by volatility and the transition towards sustainable business models, intellectual capital is becoming a determinant of financial stability and overall performance. This paper aims to explore the connections between intellectual capital and financial sustainability, also highlighting the effect of its components - human, structural and relational capital - in optimizing economic performance and further improving organizational resilience. Through a bibliometric analysis, the research will explore existing trends in the literature to assess the current state of theoretical and applied knowledge of this research direction. Also, the study through its findings will become a conceptual framework for the assessment of intellectual capital along with its influence on financial sustainability, providing relevant insights for firms' sustainability strategies. At the same time, the research results will emphasize that the integration of intellectual capital into management strategies is a key competitive advantage that will reduce economic vulnerabilities and facilitating the transition to a sustainable business model.*

Keywords: *intellectual capital, sustainable business growth, sustainable development, financial sustainability, environmental practices.*

JEL Classification: M41

Introducere

În economia actuală bazată pe cunoaștere, capitalul intelectual reprezintă o forță motrice a competitivității individuale, organizaționale și naționale. Nenumărate companii nu doar supraviețuiesc, ci prosperă în această economie prin valorificarea activelor necorporale sau a celor intelectuale. Aceste active sunt indispensabile pentru succesul unei întreprinderi, întrucât cercetările indică faptul că investițiile în capitalul intelectual pot produce randamente duble față de investițiile în active fizice [1]. Este clar că, în peisajul actual, capitalul intelectual este cheia deblocării unui succes și a unei creșteri fără precedent.

În acest sens, prezentul studiu urmărește să analizeze conexiunile dintre capitalul intelectual și durabilitatea financiară prin examinarea modului în care interacțiunile dintre aceste elemente afectează performanța organizațională și prin evidențierea rolului pe care îl au centrele universitare în îmbunătățirea cunoștințelor în acest domeniu de studiu. Pentru atingerea acestui scop, au fost formulate două obiective specifice, după cum urmează: *O1* – Analiza influenței pilonilor sustenabilității financiare asupra valorii capitalului intelectual și a componentelor sale, deținute de organizații din domenii diferite de activitate, prin identificarea mecanismelor care conduc la majorarea dimensiunii acestuia și *O2* - Cartografierea peisajului global al cercetărilor existente în domeniul capitalului intelectual și a sustenabilității financiare, pentru a identifica tendințele

emergente, autorii cheie și instituțiile de referință, precum și pentru a analiza evoluția și impactul acestora asupra dezvoltării teoretice și aplicative ale acestei direcții de cercetare.

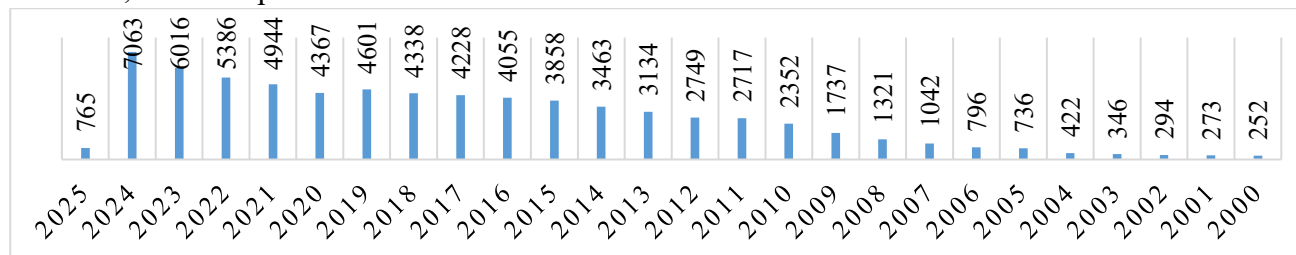
Revizuirea literaturii de specialitate. Conceptul de capital intelectual, cunoscut în literatura de specialitate și sub denumirea de capital intangibil, a captat atenția, în ultimele două decenii, atât a cercetătorilor academicieni, cât și a practicienilor din domeniul producției, comerțului și serviciilor. Acest interes sporit se datorează progreselor înregistrate la nivel economic, politic și social, deoarece au contribuit la accentuarea dependenței companiilor de inteligență artificială, know-how și inovație. La momentul actual, întreprinderile din întreaga lume, indiferent de dimensiune și forma de organizare, au devenit tot mai preocupate de problemele legate de utilizarea eficientă a resurselor, de promovarea unei culturi care să elimine inechitatea socială, degradarea mediului înconjurător și alte probleme legate de dezvoltarea durabilă [2]. În plus, în literatura de specialitate existentă a putut fi observat un interes crescut din partea cercetătorilor pentru analizarea companiilor care și-au propus să atingă obiectivele prevăzute în Agenda 2030 pentru dezvoltarea durabilă, deoarece mulți dintre ei au fost de părere că excelența în afaceri și succesul pe termen lung pot fi asigurate doar de entitățile care sunt catalogate a fi afaceri sustenabile [3]. Acest aspect a devenit și mai important în contextul conștientizării crescânde a necesității de a adopta o abordare integrată pentru a face față provocărilor economice, sociale, de mediu și instituționale complexe în vederea realizării tranziției către un model de dezvoltare durabilă, din ce în ce mai solicitat și de părțile interesate [4,5]

Drept urmare, se poate spune că adaptarea proceselor operaționale ale companiilor la tehnologiile emergente are un efect benefic asupra pilonilor de bază ai sustenabilității financiare, deoarece contribuie la îmbunătățirea transparenței și a calității raportărilor, precum și la consolidarea unei poziții stabile și durabile pe piața de desfacere. După cum, s-a putut observa practicile ESG stimulează și încurajează investițiile continue în capitalul intelectual, fiindcă prin punerea aplicare a acestor strategii, companiile sunt încurajate să sprijine implicarea și dezvoltarea angajaților, atragerea de noi active intangibile și sporirea coeziunii, îmbunătățindu-se, astfel nivelul capitalului intelectual și rezultatele financiare obținute. Metodologia cercetării. Pentru a îndeplini acest obiectiv de cercetare, am aderat la utilizarea cadrului metodologic stabilit de Cobo et al. [6] pentru realizarea în programul VOSviewer a screening-ului bibliometric. Acesta a implicat parcurgerea mai multor etape, inclusiv căutarea și interogarea datelor existente pe platforma Web of Sciences, preprocesarea datelor prin aplicarea anumitor filtre, extragerea datelor prin descărcarea înregistrărilor într-un fișier delimitat de tabulatori cu toate detaliile aferente studiilor selectate, introducerea datelor în VOSviewer pentru generarea de rețelelor de termeni cheie, analiza și vizualizarea rezultatelor.

În urma aplicării protocolului de căutare amintit anterior am identificat că, din totalul lucrărilor existente pe Web Of Sciences, 71.265 de lucrări din domeniul managementului, economiei, finanțelor și științelor sociale interdisciplinare utilizează ca și topic expresii precum: "ESG performance", "Intellectual capital", "Human capital", "Relational capital", "Sustainable business growth", "Sustainable development", "Financial sustainability", "Environmental practices", "Social practices", "Governance practices", "Investment efficiency" and "Intellectual capital", structurate în 61.523 de articole, 10.308 lucrări ale conferințelor, 1.333 capitole de cărți, 60 de cărți. Cele 71.265 de documente au fost exportate în format txt, incluzând informații precum: informații de citare, informații bibliografice, rezumat și cuvinte cheie, detalii privind finanțarea, alte informații, apoi a fost utilizat software-ul bibliometric VOSviewer pentru a procesa revizuirea sistematică a literaturii și pentru a analiza și vizualiza co-ocurența cuvintelor cheie.

Rezultate și discuții. În cadrul acestei secțiuni pe baza rezultatelor obținute în urma interogărilor efectuate pe platforma Web of Science au fost realizate o serie de reprezentări grafice a principalelor tendințe și direcții de cercetare cu privire la relația dintre capitalul intelectual și sustenabilitatea financiară. În prima fază a fost ilustrată evoluția numărului de lucrări publicate pe domeniul de

cercetare în perioada 2000 – 2025, care a înregistrat un trend ascendent încă de la începutul perioadei analizate, interesul pentru acest subiect intensificându-se în ultimii 10 ani.

Graficul nr. 1– Evoluția numărului de lucrări publicate pe domeniul de cercetare în perioada 2000 - 2025

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor extrase de pe Web of Science

După cum se poate observa din graficul nr. 1, în perioada 2000 - 2009, numărul publicațiilor a fost extrem de scăzut, întrucât atenția cercetătorilor era orientată spre domenii precum analiza piețelor financiare, creșterea economică, managementul resurselor tangibile, terminologia de capital intelectual și de sustenabilitate financiară nefiind cunoscută de mulți academicieni la acel moment. Ulterior, între 2010 și 2019, interesul pentru această direcție de cercetare s-a accentuat semnificativ, însă, în anul 2020, pandemia COVID-19 a determinat o scădere temporară a numărului de cercetări, deoarece cercetările au fost orientate spre identificarea factorilor care au condus la această criză și spre analiza efectelor pe care le-a avut asupra economiilor din întreaga lume.

Concluzii. În economia modernă a cunoașterii și a dezvoltării tehnologice, utilizarea eficientă a modelelor economiei circulare poate conduce la alegeri importante în materie de inovare, deoarece capacitatea unei întreprinderi de a inova depinde exact de circuitul integrat de care dispune. Prin urmare, cercetătorii au subliniat importanța monitorizării și măsurării resurselor imateriale, cum ar fi capitalul intelectual, ca forță motrice pentru competitivitate, încrederea în piață, inovare și durabilitate. Așadar, prin cercetarea realizată, s-a putut observa că, practicile ESG stimulează și încurajează investițiile continue în capitalul intelectual, iar prin punerea în aplicare a acestor strategii, companiile sunt încurajate să sprijine implicarea și dezvoltarea angajaților, atragerea de noi active intangibile și sporirea coeziunii, îmbunătățindu-se, astfel nivelul capitalului intelectual și rezultatele financiare obținute.

Referințe bibliografice

1. Hermawan, S., Tawfeeq Yousif Alabdullah, T., Sriyono, S., Sudarso, S., & Utomo, P. (2024). Green perspective on intellectual capital, corporate social responsibility, and competitive advantage: The role of firm performance. *Environmental Economics*, 15(1), 97–107. [https://doi.org/10.21511/ee.15\(1\).2024.08](https://doi.org/10.21511/ee.15(1).2024.08)
2. Pham, C.-V., Liu, S.-F., & Chen, S.-H. (2024). Corporate ESG performance and intellectual capital: International evidence. *Asia Pacific Management Review*. <https://doi.org/10.1016/j.apmr.2023.12.003>
3. Berrone, P., Rousseau, H. E., Ricart, J. E., Brito, E., & Giuliadori, A. (2023). How can research contribute to the implementation of sustainable development goals? An interpretive review of SDG literature in management. *International Journal of Management Reviews*, 25(2), 318–339. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12331>
4. Song, J. (2024). Corporate ESG performance and human capital investment efficiency. *Finance Research Letters*, 62, 105239. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.105239>
5. Lanzalonga, F., Oppioli, M., Calandra, D., & Secinaro, S. (2024). The impact of ESG performance on intangible assets and intellectual capital in the food and beverage industry. *Management Decision*. <https://doi.org/10.1108/MD-09-2023-1664>
6. Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for information Science and Technology*, 62(7), 1382-1402.